
OPVOEDINGSPROJECT

Vrije Basisschool
"De Twijg"

Wijgmaal

GOEDGEKEURD DOOR HET SCHOOLBESTUUR, HET PERSONEEL, DE
OUDERRAAD EN DE SCHOOLRAAD OP 9/06/2009

I. INLEIDING

I.1 Omschrijving

Dit document omvat het opvoedingsproject, waarin de beginselverklaring en de opdrachten van onze instelling als vrije, katholieke basisschool beschreven staan. Het houdt tevens de gegevens in over de kenmerken en de doelstellingen van onze school. Deze doelstellingen worden in een schoolwerkplan uitgeschreven.

I.2 Naamgeving

De naam van onze school "De Twijg" verwijst naar de eigenheid van een basisschool. Eigenschappen als "jong", "vrij buigzaam" en "vol groeikracht" zijn ook bij de opvoeding en het onderwijs belangrijke componenten.

I.3 Basis

De basis van onze instelling stoelt op een bezielende levenshouding vanuit een christelijke geloofstraditie. Als katholieke school volgt ze de leer van Christus. Daarbij vormen het voorleven en het uitdragen van de "Blijde Boodschap" de hoekstenen.

II. OPDRACHTVERKLARING VAN ONZE SCHOOL IN HET KADER VAN HET KATHOLIEK ONDERWIJS IN VLAANDEREN

II.1 Geledingen van het opvoedingsproject

De doelstellingen van onze school als opvoedingsgemeenschap worden omschreven en zijn geconcretiseerd in:

- een reglement voor het personeel
- een schoolreglement voor leerlingen en ouders
- een geactualiseerd schoolwerkplan
- en in dit opvoedingsproject.

II.2 Omschrijving van de opdracht

Onze basisschool biedt aan de kinderen een eigentijds, kwalitatief hoogwaardig onderwijs aan. Hierbij ligt de nadruk op een moderne, pedagogisch verantwoorde begeleiding van elk kind. Er wordt gestreefd naar een totale vorming, m.a.w. ontplooiing van hoofd, hart en handen, groei naar aangepaste verantwoordelijkheid en geschikte weerbaarheid in de maatschappij van morgen.

II.3 Onze school "De Twijg", een levendige gemeenschap

De school is de plaats waar ouders, kinderen en het lerarenkorps, elk hun eigen inbreng hebben:

- de ouders onderschrijven het opvoedingsproject na inzage. Door de schoolkeuze aanvaarden ze de inhoud ervan. Ze zijn - als actieve partners - heel nauw bij de schoolse opvoedingstaak betrokken. Van hen wordt verwacht dat ze meeleven met het dagelijkse schoolleven en dat ze de ontwikkeling van hun kinderen op de voet volgen.
- de kinderen worden op school op een creatieve wijze aangesproken. Ze ervaren er hun eigen mogelijkheden en leren die gaandeweg vergroten. Ze ontmoeten er

---

tevens elkaar als gelijken, ook al zijn ze sterk verschillend in karakter, sociale afkomst en mogelijkheden. Het samen leren, werken, vieren en spelen met elkaar leidt tot kameraadschap, tot wederzijdse waardering en tot echte vriendschap. - elke leerkracht brengt in zijn/haar klasje een deel cultureel erfgoed bij de kinderen over. Men houdt hiermee rekening met de Blijde Boodschap. Als parochieschool maakt onze instelling ook deel uit van de Wijgmaalse parochiegemeenschap.

II.4 Structuren en bevoegdheden

Bij het schoolgebeuren zijn de volgende groepen betrokken:

1. Het schoolbestuur

Als inrichtende macht is het schoolbestuur verantwoordelijk voor het hele schoolgebeuren. Het dient alle partners tot een loyaal engagement daarbij te betrekken.

2. Het schoolteam

Directie en onderwijzend personeel zijn de bezielers van het opvoedingswerk. Met z'n allen pogen ze een positieve geest in de schoolgemeenschap te creëren.

3. Pedagogische raad

Orgaan met adviesbevoegdheid samengesteld uit vertegenwoordigers van het personeel. De pedagogische raad heeft rechten en plichten inzake informatie en communicatie.

4. Het Lokaal Overleg Comité

Het L.O.C. vergadert onder het voorzitterschap van de voorzitter van het schoolbestuur. Op de vergadering worden de arbeidsvoorwaarden en de relaties tussen de werkgever (het schoolbestuur) en de werknemers (het personeel) besproken en voor advies aan het schoolbestuur overgemaakt.

5. De Ouderraad

Deze vereniging groepeerde de aangesloten ouders en behartigt in hoofdzaak de relaties tussen ouders en school. De ouderraad heeft adviesbevoegdheid en heeft rechten en plichten inzake informatie en communicatie

6. De schoolraad

Orgaan met advies- en overlegbevoegdheid samengesteld uit vertegenwoordigers van ouders, personeel en lokale gemeenschap. De schoolraad heeft recht en plichten inzake informatie en communicatie

III. DE INSPIRATIE VAN HET CHRISTELIJK OPVOEDINGSPROJECT

III. 1 De "eigenheid" van onze katholieke school

Het "eigene" dat een katholieke school heeft, is het geloof in God. Dat geloof brengt ze in verband met het denken over de mens. Daartoe heeft ze een eigen

---

opvoedingsproject nodig, nl. opvoeden vanuit een welbepaalde levensvisie. In onze parochieschool worden de kinderen dan ook in de geest van het Evangelie opgevoed. Er wordt vooral zorg besteed aan de beleving van de evangelische en humane waarden. De school vervult haar taak in een multireligieuze en multiculturele samenleving. Daarom wordt er ook eerbied en respect opgebracht voor andersdenkende ouders, die voor hun kinderen toch de katholieke school gekozen hebben en aanvaarden dat hun kinderen catechese volgen.

III. 2 De Blijde Boodschap van Jezus als leidraad

De bron van de levensvisie in onze school ligt in de figuur van Christus en Zijn leer. Vanuit die Blijde Boodschap wordt elk kind er centraal geplaatst. De zorg voor inclusief kwaliteitsonderwijs is een must. Ononderbroken wordt er aan vorming gedaan en groeit de school uit tot een plaats, waar leerkrachten en kinderen samen leven en werken.

III.3 Een continu zoeken

Door de vele tekorten en beperkingen van elke mens, zal ook in onze school maar een onvolledige en gedeeltelijke bijdrage aan het hele vormingsproces van elk kind kunnen geleverd worden. Bewust van die realiteit zal de opdracht nooit als "af" kunnen beschouwd worden. Steeds zal het een continu zoeken en geleidelijk proberen voor elk kind blijven.

III.4 Besluit

De allerbelangrijkste opvoedingsfactor is de schoolsfeer. Het is als het ware een soort verborgen leef- en leerprogramma. De kinderen ademen die sfeer voortdurend in als een onzichtbare, aanwezige realiteit. De schoolgemeenschap wordt in die openheid opgebouwd en eensgezind begeleid als een geïntegreerde geloofs-, leef- en leergemeenschap.

IV. ONZE SCHOOL ALS GELOOFSGEMEENSCHAP

IV.1 Doelstellingen

Het godsdienstonderricht is zeer belangrijk.

Bij dat onderricht onderscheiden we drie vormen:

1. -het voorleven van ons geloof door directie, leerkrachten en ouders
2. -het ter sprake brengen van het geloof in God doorheen de lessen
3. -en het doorgeven van die geloofsbeleving in vieringen, opvoedingsmomenten en catecheselessen

IV.2 Het geloof in God

De opdracht van de leerkrachten bestaat er in de eerste plaats in om de kinderen met "God" te laten kennismaken. Het is de "Werkelijkheid", die ons allen en altijd overstijgt. Die "alom aanwezige God" plaatst ons als mens in een fundamentele relatie. De godsdienstige opvoeding is dan ook een opvoeding tot een bepaalde visie op de mens in zijn relatie met God, de mensen en de dingen.

IV.3 Schoolcatechese

Schoolcatechese houdt steeds een kennismaking met Jezus in. Christus is niet alleen een figuur uit het verleden, Hij is vooral Iemand, die ons nog steeds over ons leven wat te vertellen heeft, over het hier en nu, en dat aan kinderen van vandaag. In de catecheselessen zal de leerkracht de kinderen in "een leven met Jezus" inwijden.

Doorheen de ganse basisschool komen dan ook de christelijke levenswaarden als een rode draad aan bod: o.m. dankbaarheid en genegenheid, hulpvaardigheid en verdraagzaamheid, eerlijkheid en rechtvaardig handelen, vertrouwen en betrouwbaarheid, openheid en naastenliefde.

De onthaalmomenten, de dagwijdingen, en de vieringen zijn in de kleuterklasjes uitstekende gelegenheden om aan de kleuters over Jezus te vertellen.

- In de eerste graad legt men de klemtoon bij voorkeur op het levensverhaal van Jezus als mens onder de mensen: zijn verblijf in het gezin van Nazareth, zijn vriendschap voor mensen, alsook zijn vriendschap voor God, over Wie Hij ons zoveel leert.

- In de tweede graad staan vooral de predikingen van Jezus centraal in functie van Zijn Messiaanse opdracht. Het betreft in hoofdzaak het bijbrengen dat de redding, nl. het "Rijk van God" nabij is als we handelen zoals Jezus het ons voorhoudt.

- Voor de derde graad blijft "de volledige overgave van Jezus aan Zijn roeping" belangrijk. Het verrijzenisgeloof van de apostelen toont aan dat zij in Jezus een mensenliefde ervaren, die men enkel bij God kan vinden. Daarom noemen ze Jezus de Zoon van God en willen ze Hem in alles navolgen.

IV.4 Taak van de leerkracht als godsdienstleraar

De leerkrachten zijn in hun klas de afgevaardigden van de parochiepriester. Als godsdienstleraar bezitten ze een geloof, waarmee ze ook met hun levensvragen omgaan. Bij dit alles staan niet de godsdienst en de kerk centraal, maar wel de kinderen.

Wanneer een kind met eventuele zorgen van thuis naar de school komt, zal de leerkracht, als godsdienstleraar, aan dat kind met de grootste omzichtigheid de nodige zorg en aandacht besteden.

Op zulke momenten doet men - ook in catecheselessen - aan noodzakelijke en verantwoorde zorgverbreding.

IV.5 Besluit

De kernopdracht van een christelijke opvoeding bestaat erin elk kind, aangepast aan zijn mogelijkheden, op te voeden tot een christelijke levenshouding. Door het vakoverschrijdend principe kan men de christelijke opvoeding in alle vakken passend integreren.

De werkwijzen die bij voorkeur daartoe aangewend worden zijn:

- het actualiseren: de inhoud dient op een eigentijdse manier bijgebracht te worden gericht op de leefwereld van de kinderen.

- de verticale samenhang: het betreft een graduele uitwerking doorheen de verschillende jaren in de basisschool. Die werkwijze heeft te maken met continuïteit en gradatie op het vlak van inhoud en werkvormen en het wegwerken van breukvlakken tussen kleuter- en lagere school, alsook tussen de verschillende leerjaren.

- de doorstroming naar het gezinsleven: deze schakel is zeer belangrijk. Er dient naar gestreefd te worden de ouders zoveel mogelijk bij het godsdienstig opvoedingsgebeuren te betrekken.

V. ONZE SCHOOL: EEN LEEFGEMEENSCHAP

V.1 De school in de maatschappij

Het hoofddoel van onze schoolopdracht is een leerinstituut te zijn. Door dat opvoedend onderwijs begeleidt men de kinderen een eindweegs op weg naar een mondiale, multiculturele en pluralistische wereld van morgen.

De eigen pedagogisch-didactische opdracht van onze school brengt echter mee dat de kinderen niet alleen uit boeken en via media kennis, inzichten en vaardigheden verwerven. Ook de levensbeschouwelijke waarden en attitudes zijn erg vormend. In elke klas ontstaan als het ware kleine leefgemeenschappen, een echte weerspiegeling van maatschappelijk leven. Daarbinnen worden bepaalde sociale attitudes aangeleerd en verworven, zoals eerbied voor iedereen, het aanvaarden van anderen, een zekere vorm van luisterbereidheid, de wil om samen te werken, het aanvaarden van gezag en het erkennen van sociale verbondenheid. Zo'n opvoedend onderwijs houdt dan ook in dat de kinderen gaandeweg beter en meer mens kunnen worden.

V.2 Elke leerkracht is een waardefiguur voor elk kind

Tussen de vele opvoeders van elk kind is de leerkracht misschien wel de meest professionele. Kinderen nemen veel waarden van volwassenen uit hun omgeving over. Ze bootsen die in een actief rollenspel na. Wat overblijft en doordringt naar diepere lagen in het kind is dat wat het kind elke dag kan waarnemen en ervaren. Buiten het gezin gebeurt dat ook in de klasgemeenschap. Elke leerkracht is dan ook een waardevolle identificatiefiguur. Tevens kunnen zij als volwassenen de kinderen uitnodigen om hun houding tegenover waarden uit te drukken en er consequent naar te handelen. Zo is elke leerkracht een voorbeeld van levensbeschouwelijk zoeken en ontdekken.

V.3 Het zelfbeeld van kinderen

In ons opvoedingsmodel willen we enerzijds dat het kind zijn eigen waarden gaandeweg zelf kan kiezen. Anderzijds is het ook zinvol om traditionele waarden in ere te houden. De taak van elke leerkracht bestaat er dan in om ervoor te zorgen dat zijn/haar kinderen zelf hun identiteit kunnen bepalen tegen een achtergrond van betekenisvolle dingen, zoals de natuur, het milieu, de maatschappij, de historie, geografische elementen, de behoeften van het individu en van de groep, de plichten om samen te kunnen leven en vooral het beeld van God.

Maar het kind bepaalt ook deels zijn identiteit in dialoog met betekenisvolle andere personen. In die relatie presenteren kinderen zich aan elkaar. Die presentatie wekt bij de klasgenoten evaluatieve waarden op. Daardoor ontstaat in elk kind een zelfgevoel met positieve en/of negatieve evaluaties. Er moet gestreefd worden naar een zo realistisch mogelijk zelfbeeld voor elk kind, zonder minder- of meerwaardigheidsgevoelens aan te kweken. Daartoe is observatie onontbeerlijk. Elke ingreep van de leerkracht is dan ook op een meerwaarde gericht, zelfs in minder gunstige omstandigheden. Daarbij tracht men te achterhalen of het zelfbeeld van het kind overwegend positief of negatief overkomt. Een positief zelfbeeld bevordert bij het kind o.m. zelfvertrouwen, een gevoel van veiligheid, succeservaring en sociale bevestiging.

V.4 Dynamisch-affectieve ontwikkeling van kleuters en leerlingen

Doorheen de basisschool doorlopen de kinderen een vrij grote dynamisch-affectieve ontwikkeling. Naast de functie van leerinstituut vervult onze school ook haar rol bij de affectieve en de relationele opvoeding van het kind. Gedurende al die jaren moet elk kind zijn eigen gevoelsleven kunnen, mogen en durven uiten. Als eerste voorwaarde moet er een vertrouwensrelatie tussen kind en leerkracht ontstaan. Het kind moet zich op school veilig en geborgen voelen. In de kleuterklassen is het begeleiden van de basisgevoelens van blijheid, droefheid, bang en boos zijn of goed geluimd, een grote zorg. In de lagere school zijn de leerresultaten vooral een combinatie van een affectief, dynamisch en cognitief aspect in elk kind.

V.5 De sociaal-emotionele ontwikkeling van kleuters en leerlingen

Gaandeweg moet elk kind in onze school ook leren omgaan met de eigenheid, de gevoelens en de creativiteit van anderen. Daarom wordt er ook veel aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Een veilige omgeving nodigt de kinderen uit tot handelen en engagement. Het is meteen ook een opdracht voor elke leerkracht om een zo goed mogelijke diagnose van de sociale ontwikkeling van elk kind in zijn/haar klas te stellen.

V.6 Psychomotorisch element

De functie van het lichaam bij de dagelijkse levenservaringen is voor elk kind zeer belangrijk. Het heeft in zijn geheel een stilzwijgende rol als fundamentele basis voor het denken. Vooral de manuele vaardigheden bieden het kind heel wat mogelijkheden tot expressie. De creatieve drang geeft zelfvoldoening en vervult tevens deels de geldingsdrang. De relatie tussen de spontane, lichamelijke ervaringen en het bewust waarnemen en denken verwerft elk kind zelf. Die samenwerking vormt in onze klassen de basis om de natuurlijke aanleg tot ontwikkeling te laten komen.

V.7 Besluit

De huidige samenleving zal in de volgende decennia uitgroeien tot een interculturele maatschappij. Ons dorp als kleine entiteit is zo'n minimaatschappij. Elkeen leeft er in een voortdurende relatie met zichzelf, met de medemensen, met de gemeenschap en ook met de problemen binnen die verschillende relaties. De kinderen zullen in zo'n samenleving later als volwassenen moeten samenleven en werken. Het schoolteam brengt de kinderen daartoe de nodige inzichten, vaardigheden en attitudes bij. Belangrijk hierbij is het harmonieus kunnen omgaan met mensen die een andere taal spreken, een andere cultuur bezitten en andere waarden beleven. Daarbij is een passende pedagogische aanpak noodzakelijk, desnoods met professionele hulp.

VI. ONZE SCHOOL IS BIJ UITSTEK EEN LEERGEMEENSCHAP

VI.1 Leerprocessen

In de decretale tekst over ontwikkelingsdoelen en eindtermen in het basisonderwijs staan de minima beschreven, die kleuters en leerlingen dienen te bereiken. Dat pakket moet door alle leerlingen verworven worden. Al die minimumdoelen zijn in opvoedingsplannen en leerplannen per leeftijd en leerjaar

---

duidelijk geëxpliciteerd.

Bij de verstandelijke vorming behoren de basisvaardigheden van lezen, schrijven en rekenen tot de belangrijkste opdrachten van onze school. Door middel van die basisvaardigheden zijn de kinderen in staat om informatie te verwerven. Daarbij hanteren ze verschillende vormen van leren.

- Bij het verwerven van de basistechnieken mag de kennisoverdracht zich niet beperken tot een rationeel gebeuren. Het leren uit weetgierigheid, het verwerven van doorzettingsvermogen en het bevorderen van het zelfstandig denken worden gestimuleerd.

- Een belangrijke leervorm is het inzichtbevorderend leren. Dat soort leren geeft aan de kinderen niet een pasklare oplossing in elk probleemgeval, maar helpt hen oplossend te werken in gelijkaardige situaties.

- Daarnaast is er het verwerven van feitenkennis gericht op het bezitten van leerinhouden over dingen, toestanden en personen en dit vaak in hun onderling verband.

- Bij het memoriseren wordt ernaar gestreefd dat het geleerde letterlijk gereproduceerd kan worden.

- Tot de parate kennis van de tweede orde behoren tal van attitudes, die men bij andere leerprocessen gunstig kan aanwenden, o.m. het raadplegen van documentatie, het zich oriënteren in de werkelijkheid en ook op de land- en wegenkaart, het napluizen van encyclopedieën en woordenboeken, het gebruik van PC's, van CD-roms, diskettes plus het surfen op internet.

In de dagelijkse lespraktijk komen die verschillende leervormen vaak in een les aan bod.

VI.2 Leren leren

De kleuters en leerlingen, die vandaag onze klassen bevolken, zullen deel uitmaken van de actieve bevolking tijdens de eerste helft van de 21ste eeuw. Wat ze door onderwijs voor het latere leven moeten leren en onthouden, is zo veelomvattend en complex geworden, dat men alles niet meer in het geheugen kan prenten. De taak van de leerkrachten omvat dan ook meer dan het louter bijbrengen van kennis en inzichten en het laten verwerven van vaardigheden. De kinderen moeten ook strategieën leren hanteren om het geleerde op een functionele manier op te slaan en te verwerken. Daartoe dient het "leren leren". Het bestaat erin in staat te zijn om problemen in wisselende omstandigheden zelfstandig op te lossen.

VI.3 Differentiatie leidt tot inclusief onderwijs

Dagelijks ervaart elke leerkracht de grote verschillen tussen kinderen. Om tegemoet te komen aan het verschil in niveau en in tempo tussen de kinderen is er differentiatie nodig. Het principe houdt in dat elk kind op eigen niveau en eigen tempo de diverse stappen in een leerproces verwerkt. Door middel van hoek- en contractwerken en ook coöperatief leren biedt differentiatie de mogelijkheid tot aangepaste zorgbreedte. Tevens zijn verbreding en verdieping van de leerstof voor bepaalde kinderen mogelijk. Alle vormen van differentiatie leiden ten slotte tot inclusief onderwijs. Daarbij wordt ingespeeld op de individuele behoeften van elk kind. Uiteindelijk leidt die werkvorm tot differentiatie van het leerplan, van de leerwijzen, van de middelen en ook van de evaluatie.

VI.4 Muzische vorming

In onze school wordt ervoor gezorgd het muzisch handelen dagelijks in het klasleven veel kansen te geven. In de verschillende deeldomeinen van die

---

muzische vorming (beeld, muziek, drama, beweging en media) zoeken kinderen naar vormen om hun relatie met de werkelijkheid uit te drukken. Dat muzisch " bezig zijn " evolueert samen met het denkvermogen.

In de kleuterklassen wordt handig ingespeeld op wat de kinderen bezighoudt. De zelfexpressie wordt erdoor gestimuleerd. Het creatief handelen is voor elke kleuter een belangrijk " muzisch " leerproces.

In de lagere school krijgen de leerlingen de mogelijkheid om door de muzische vorming hun leefwereld beter te begrijpen. Gaandeweg groeit het bewustzijn van eigen mogelijkheden. De diverse expressievormen verschaffen ook veel vreugde en plezier.

VI.5 Drama en creatief bewegen

De kerngedachte bij de lichamelijke opvoeding in onze basisschool is dat vrijwel alle kinderen zich graag uitleven in bewegingen. Vooral oudere kleuters en kinderen uit de aanvangsklassen bezitten een sterke bewegings- en dansdrift. Aanhoudend proberen ze nieuwe bewegingsvormen uit. Bij het aanbieden van tal van bewegingssituaties kunnen de kinderen voldoende experimenteren en oefenen naar hartelust. Belangrijk hierbij is dat de beoogde bewegingsvormen in aantrekkelijke spelvormen worden geïntegreerd.

Lichamelijke opvoeding omvat ook het sociaal functioneren in het domein " drama ". Door de woordtaal kunnen ideeën en gevoelens overgebracht worden door middel van de stem, het gebaar en bewegingen. Hier wordt een link gelegd met toneel, voordracht, ballet, film en muziek.

Gaandeweg krijgen de kinderen de kans om zich de verschillende geledingen van onze huidige bewegingscultuur (sport, vrijetijdsactiviteiten en natuurbeleving) eigen te maken.

VI.6 Muziek verzacht de zeden

Muziek is in onze maatschappij een zeer essentieel onderdeel van de realiteit geworden. Ook in onze basisschool wordt ze in haar rijke diversiteit benut. Naast de essentiële bewegingsopvoeding spreekt de muzikale opvoeding kinderen op alle ontwikkelingsdomeinen aan: cognitief, psychosomatisch, affectief, sociaal en ... muzikaal.

Muzikale opvoeding houdt ook zintuiglijke vorming in, t.w. waarnemingsopvoeding. Het omvat het leren structureren van het gericht beluisteren.

VI.7 Wereldoriënterend leren

Een belangrijke opdracht die we in onze school ook behartigen is de voorbereiding op een leven in een zeer complexe wereld van grote, culturele verscheidenheid met talrijke conflictsituaties. Dat gebeurt niet alleen informatief maar ook door het bijbrengen van sociale vaardigheden en attitudes. De kleine conflictvormen van pesten en geweld zijn bruikbare aangrijpingspunten om ze trachten op te lossen en met kinderen onderling bespreekbaar te maken.

Ons wereldoriënterend onderwijs is erop gericht de kinderen te begeleiden om tot een steeds verdere oriëntering in hun omgeving te komen. Hun interesse wordt in de verschillende domeinen van maatschappij, tijd en ruimte, technologie en natuur aangewakkerd.

Doorheen de verschillende jaren wordt gebruik gemaakt van de spontane, natuurlijke exploratiedrang van kleuters en leerlingen. Terzelfdertijd wordt de sterk variërende ervaringen van de kinderen benut. Zo wordt de complexe wereld van mensen, dieren, planten en dingen op het niveau van elke leeftijdsgroep opgebouwd, waarin elk kind op zichzelf zijn eigen weg probeert te

---

vinden. Bij het verlaten van de basisschool hebben de kinderen een vereist minimum aan kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes verworven.

VI.8 Technologische vorming

Kinderen worden tegenwoordig voortdurend met elementen van techniek geconfronteerd. Ze zijn in staat om hun omgeving technisch te gebruiken en kunnen zelfs de evolutie in de technologie op hun niveau deels begrijpen. Daarom behoort technologische vorming in onze school ook tot een vast onderdeel in het geheel van de wereldoriëntatie.

Technologie is voor de meeste kinderen een uitdaging. Tevens leggen ze tal van relaties met technische middelen. Creativiteit en fantasie zijn hierbij stuwende krachten.

Bij de technologische vorming gaat het vooral om een praktisch en verantwoord gebruik van instrumenten, apparaten en machines. Vanuit een didactiek van het ontdekkend, onderzoekend leren is de opdracht van de basisschool beperkt om kinderen kennis te laten maken met verschillende aspecten van technologie (o.m. speelgoed, huishoudtoestellen, dagelijkse gebruiksvoorwerpen en gereedschappen, instrumenten en apparaten toepassingen van de informatica). Het gaat hierbij niet om een systematische, technische opleiding, maar wel staan "het denkend handelen en het handelend denken" er centraal bij.

VI.9 Natuurexploratie en milieuverkenning

Door natuurexploratie willen we onze jeugd dichter bij de natuur brengen, d.m.v. het reservaatje, uitstappen, proefjes, waarnemingen en wandelingen.

Gaandeweg kunnen de kinderen zicht krijgen op hun natuurlijke leefomgeving en leren er op een respectvolle manier mee omgaan. Het enigszins verbroken contact met de natuur wordt voor vele kinderen deels hersteld.

De openluchtclassen in onze school (zee-, bos- en sneeuwklassen) bieden bijzondere opvoedende kansen. Het zijn werkvormen, waarin verschillende geleidingen voor een sterke afwisseling zorgen: de klassikale lessen buiten het gewoon klaslokaal, de natuurexploratie, de reis, de fysische en sportieve activiteiten, alsook de culturele animatie en religieuze momenten. Kortom, onvergetelijke belevingen in de lagere schooljaren.

Eén bekommernis waarbij allen, groot en klein, ook in onze school, betrokken zijn is de actuele milieuproblematiek. Milieuonderwijs is dan ook onontbeerlijk. Die educatie houdt vooral het ontwikkelen van positieve attitudes ten aanzien van de natuur in zich.

VI.10 Besluit

In de dagelijkse klaspraktijk is "zorgbreedte" de opdracht van iedere leerkracht om door kwaliteitsonderwijs optimale ontwikkelingskansen aan alle kinderen te geven. Maar de laatste jaren hebben steeds meer kinderen moeilijkheden van diverse aard. De kritische perioden liggen vooral op het einde van de kleuterschool, het breukvlak tussen kleuter- en lager onderwijs, in de eerste daaropvolgende jaren. De verticale samenhang in leerstof en werkwijzen van kleuterafdeling tot en met de zesde klas is een belangrijke kwaliteitsindicator. "Zorgverbreding" is noodzakelijk als extra hulp voor kinderen met leer- en gedragsmoeilijkheden. De klastitularis blijft steeds de eerste hulp bij uitstek. Vaak zullen er extra uren zorgverbreding voor die risicokinderen moeten uitgetrokken worden. Bij remediëring wordt de ambulante (taak-)leerkracht ingeschakeld. Motivatie, een positief zelfbeeld en leerinteresse leveren wel geen resultaten op korte termijn op, maar zijn belangrijke elementen bij hulp aan zorgkinderen. Het ligt dan ook voor de hand dat een adequaat

---

“kindvolgsysteem” een bruikbaar instrument vormt bij een passende begeleiding. Op een systematische en periodieke wijze komt men te weten welke extra begeleiding en hulp bepaalde kinderen nodig hebben. Het is een bruikbaar werkinstrument voor het hele schoolteam.

VII. SYNTHESE

VII.1 Schoolimago van een effectieve school

Het ideeëngoed uit de economische sector is ook in onze school doorgedrongen, o.m. rationeler werken, productievere en betere coördinatie tussen de geledingen. Vooral de laatste decennia zijn bijna alle geledingen van onze maatschappij in een continue evolutie. Daarom heeft het schoolbestuur de taak een verantwoorde bijscholing van het onderwijzend personeel mogelijk te maken. Elke leerkracht moet zijn/haar taak kunnen bijsturen en zo nodig verbeteren. De directie geeft door coaching actieve ondersteuning aan de leerkrachten. Effectief onderwijs wordt gerealiseerd door de continuïteit door de verschillende jaren heen, nl. de verticale leerlijnen zonder breukvlakken tussen kleuter- en lagere school, tussen de verschillende leerjaren. Zo’n onderwijs werkt een positief schoolbeeld in de hand.

Dat schoolimago is ook het resultaat van het geheel aan indrukken, kennis, ervaring, gevoelens en verwachtingen van de betrokken geledingen: schoolbestuur, schoolteam, ouders, kinderen en parochiegemeenschap. Om een goed imago te blijven realiseren, ijveren alle betrokken instanties voor een goede onderwijskwaliteit, voor een verzorgde service en een eensgezind schoolteam onder de leiding van de directie.

VII.2 “De Twijg” anno 2009

In onze huidige maatschappij draait heel wat rond economische motieven en lijkt vaak het normbesef van de burger in deze laatmoderne tijd erg gestoord. In een sfeer van afbrokkelende ethische en morele waarden zullen onze onderwijzers veel meer aandacht moeten besteden aan de emotionele en de sociale vaardigheden van de kinderen. De sociale taak van onze leerkrachten neemt dan ook nog steeds toe. Eén van de voornaamste opdrachten zal de uitdaging zijn om ervoor te zorgen dat de kinderen zich gelukkig voelen. Als in onze gezinnen vormen van zelfstandigheid en een kritische instelling vroeg worden aangeleerd, zal onze basisschool die verworvenheden moeten aanvullen. Naast de verstandelijke vorming zal veel aandacht aan de interpersoonlijke vaardigheden moeten besteed worden. Op die manier zal onze school de waarden van haar opvoedingsproject aan de buitenwereld duidelijk maken.

DE TWIJG

VIII. WOORDVERKLARING

- Beeld: In het onderwijsdecreet wordt "beeld" toegelicht als een subdomein bij de muzische vorming. Het betreft het verwerven van inzichten in een brede waaier aan processen, materialen en technieken, o.m. tekenen, knippen, plakken, boetseren, scheuren en schilderen.
- Blijde Boodschap : de naam "Evangelie" is aan het Grieks ontleend en betekent "Blijde Boodschap".
- cateches: godsdienstonderwijs. Vroeger gebeurde dit bij voorkeur door vraag en antwoordvormen. Tegenwoordig omvat schoolcatechese belevings- en ervaringsonderwijs, waarvan bepaalde thema's met een klasviering worden afgesloten.
- cognitief aspect: het betreft de kennis, het weten en het begrijpen van leerstofinhouden in de verschillende leergebieden, vooral belangrijk in taal- en wiskundelessen.
- cultureel erfgoed: geheel van waardevolle beschavingselementen, die van de ene op de andere generatie worden overgedragen als kostbare erfgoederen.
- domeinen: er zijn vijf leergebieden, die als ordeningskader gebruikt zijn om de eindtermen voor de lagere school te groeperen, nl. lichamelijke opvoeding, muzische vorming, Nederlands, wereldoriëntatie en wiskunde. Er zijn ook een reeks eindtermen voor onderwijs in de tweede taal voorzien voor de scholen, die Frans in de derde graad onderwijzen. Dezelfde vijf domeinen zijn door de wetgever gebruikt bij het formuleren van de ontwikkelingsdoelen in het kleuteronderwijs.
- drama: dit leergebied maakt ook deel uit van de muzische vorming in de basisschool. Door middel van lichaam en taal kunnen gevoelens en ideeën met stem, gebaren en bewegingen uitgedrukt worden. Kinderen krijgen zo ook kansen om ervaringen op te doen in de reële wereld van voordracht, toneel, zang, poppentheater, film en tv.
- effectief onderwijs: doeltreffend gegeven onderricht, met een verantwoorde didactische en pedagogische aanpak, dat optimale resultaten oplevert.
- eindtermen: geheel van minimumdoelstellingen, die de Vlaamse Overheid noodzakelijk en bereikbaar acht voor de leerlingen op het einde van het zesde leerjaar. Het betreft een minimum aan kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes, die in de loop van de lagere school te verwerven zijn.
- Evangelie: van in de vroegste tijden van de Kerk verstond men onder "Evangelie" het verhaal (=boeken), waarin het leven en de predikingen van Jezus werden opgetekend. Er zijn vier evangelisten, die elk het Evangelie van Jezus Christus hebben opgetekend, nl. Mattheüs, Marcus, Lucas en Johannes. Volgens historische gegevens zijn de eerste drie na het jaar '70 van onze

---

tijdrekening opgetekend. Het Evangelie volgens Johannes zou tussen de jaren '90 en '96 ontstaan zijn.

- geïntegreerde schoolgemeenschap: een school als leerinstituut, waarin alle geledingen sterk bij de doelstelling en de werking ervan betrokken zijn.
- identificatiefiguur: persoon van wie men vanuit de relatie bepaalde rollen nabootst en waarden en/of attitudes overneemt.
- inclusief onderwijs: het onderwijssysteem waarbij ingespeeld wordt op de individuele behoeften van elk kind.
- interculturele maatschappij: relatievormen tussen elementen van verschillende culturen binnen een gemeenschap.
- inzichtbevorderend leren: de leervorm, waarbij het verworven leerresultaat bereikt wordt door het vinden van een oplossing. Het is een inzicht verwerven in een samenhang van gegevens, dat meestal plotseling doorbreekt. Het verworven inzicht is bruikbaar in andere leersituaties.
- leren leren: daar het leren een levenslang ontwikkelingsproces is, wil men door de eindtermen van het "leren leren" de kinderen in staat stellen om meer zelfstandig nieuwe kennis en vaardigheden te verwerven en problemen zelfstandig op te lossen. Bij zo'n actieve werkvorm moet men kunnen analyseren, verbanden leggen, interpreteren, synthetiseren, abstraheren en evalueren.
- ontwikkelingsdoelen: geheel van minimumdoelstellingen op het vlak van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes, die naar het einde van de kleuterschool moeten nagestreefd worden en door de meerderheid van de kleuters kan bereikt worden.
- opvoedingsproject: verslag, waarin de opvoedingsdoelstellingen van de inrichting omschreven en zo nodig becommentarieerd zijn.
- professionele hulp: waarbij beroep gedaan wordt op deskundigen in bepaalde materie, vooral van toepassing in de basisschool bij zorgverbreding.
- schoolwerkplan: overzicht van de horizontale (verwerking van de leerstof in een bepaalde kleuterklas of leerjaar) en verticale leerlijnen (gradatie van de leerstof doorheen de verschillende kleuter- en leerjaren) leerlijnen voor de verschillende domeinen (taal, wiskunde, muzische vorming, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding en onderwijs in de tweede taal voor de 3de graad).
- sociale attitudes: geheel van gedragingen die men als een tweede natuur bezit, om in onze Westers cultuur op een efficiënte manier deel te kunnen nemen aan alle vormen van het

-
- maatschappelijk leven.
- vakoverschrijdend principe : in het decreet betreffende de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen wordt groot belang gehecht aan de volgende grondbeginselen : brede vorming, actief leren, passende zorgbreedte en voldoende samenhang, zowel horizontaal als verticaal. Daarnaast wordt geopteerd voor de stelregel van leergebiedoverschrijdende eindtermen : nl. het "leren leren" en "sociale vaardigheden". Het ligt in de bedoeling van de wetgever om deze eindtermen zo veel mogelijk in de diverse leergebieden aan bod te laten komen.
  - zelfbeeld: de opgebouwde identiteit (persoonlijkheid) in dialoog met zichzelf en de omringende leefwereld van het kind.
  - zorgbreedte: is de opdracht van elke leerkracht om door kwaliteitsonderwijs optimale ontwikkelingskansen aan alle kinderen te geven. Om rekening te houden met de grote verschillen tussen kinderen in aanleg, niveau en tempo is differentiatie onontbeerlijk.
  - zorgverbreding: voor bepaalde kinderen is er soms meer zorg nodig. Voor die extra hulp kan de leerkracht bijgestaan worden door de ambulante (taak)leerkracht. In sommige gevallen zal nog meer zorgverbreding nodig zijn. In die gevallen zal professionele hulp van buitenaf ingeroepen worden, nl. door het Centrum voor Leerlingenbegeleiding.

Deze tekst werd goedgekeurd door alle leden van het schoolbestuur, alle leerkrachten, alle leden van de ouderraad en alle leden van de schoolraad.

